

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:672

av **Lotta Finstorp (M)**

Möjliggör för arbetslöshetskassorna att förebygga arbetslöshet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra för arbetslöshetskassorna att erbjuda sina medlemmar insatser som kan bidra till att förhindra att de blir arbetslösa, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Arbetslöshetskassornas uppgift är att skapa trygghet för den som blir arbetslös. Den bästa tryggheten uppnås emellertid om arbetslösheten kan undvikas från början. Om arbetslöshetskassorna tilläts arbeta mer skadepreventivt på ett försäkringsmässigt sätt hade märkbara delar av arbetslösheten kunnat undvikas utan att systemet på något sätt belastas i övrigt.

I lagen om arbetslöshetskassor (LAK) som reglerar arbetslöshetskassorna går att läsa följande: ”6 § En arbetslöshetskassa får inte utöva annan verksamhet än sådan som avses i 1 § eller använda medel för ändamål som är främmande för sådan verksamhet.

Regeringen eller efter regeringens bemyndigande Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen får medge undantag från denna föreskrift, om det finns särskilda skäl.”

Det är alltså enligt lag inte tillåtet för en arbetslöshetskassa att ägna sig åt annan verksamhet än att erbjuda arbetslöshetsförsäkring för en given yrkeskategori eller bransch. Detta har ifrågasatts, bland annat i den parlamentariska socialförsäkringsutredningen där kommittén hade ett tydligt uppdrag att överväga förändringar som kan leda till mer hållbara sjuk- och arbetslöshetsförsäkringar. I dess slutbetänkande, Mer trygghet och bättre försäkring (SOU 2015:21), föreslogs det att arbetslöshetskassorna också skulle kunna arbeta för att hålla nere arbetslösheten: ”En modell som kan övervägas för framtiden är att arbetslöshetskassor ges möjlighet det att bedriva verksamhet som underlättar för deras medlemmar att få arbete”.

Det finns en rimlighet i att säkerställa att de medel som avsätts för att stödja arbetslöshetskassornas verksamhet också går till det som är arbetslöshetskassornas huvudsakliga syfte och uppgift. Det finns däremot ingen anledning att förbjuda arbetslöshetskassorna att utöver detta också erbjuda tjänster som kan förbättra deras medlemmars förutsättningar att förbättra sin egen trygghet om det efterfrågas av medlemmarna och inte påverkar eller belastar den övriga verksamheten. Tjänsterna skulle kunna vara helt avgiftsfinansierade och därmed också öka arbetslöshetskassornas försäkringsmässighet.

Tvärtom kan det finnas stora fördelar med att en aktör som redan har en etablerad relation till en grupp på arbetsmarknaden och goda kunskaper om förutsättningarna på den berörda delen av samma arbetsmarknad också ges möjlighet att dela med sig av dessa kunskaper för att arbeta skadepreventivt och förebygga att arbetslöshet uppstår till att börja med. I synnerhet är detta aktuellt för gruppen småföretagare.

Detta stöds bland annat av en undersökning som gjordes av SCB på uppdrag av Småa (Småföretagarnas a-kassa) 2014 där det framgick att 32 % av a-kassans medlemmar ansåg att orsaken till arbetslösheten hade eller kanske hade kunnat undvikas om de haft tillgång till juridisk rådgivning före arbetslösheten samt att 35 % av a-kassans medlemmar ansåg att orsaken till arbetslösheten hade eller kanske hade kunnat undvikas om de haft tillgång till ekonomisk rådgivning före arbetslösheten.

Jag anser med anledning av ovanstående att det krävs en förändring i lagen eller ytterligare möjligheter att göra undantag ifrån den för att arbetslöshetskassor ska kunna erbjuda sina medlemmar insatser som kan förhindra att de försätts i arbetslöshet. Arbetstagare ska inte behöva förlora sina jobb och företagare ska inte behöva stänga sina verksamheter för att ett regelverk förhindrar dem hjälp som hade kunnat motverka det innan det är för sent.

Lotta Finstorp (M)